VIIKONVAIHDE

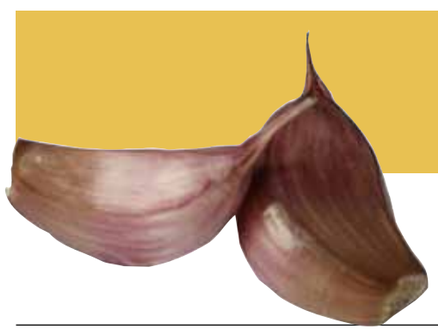

Sesongin keitto. Flunssakauteen sopii valkosipulikeitto, jossa piilee luonnon omia suoja-aineita. Sivu 17

Netti tutuksi. Verkkoluotsi opastaa ikäihmisiä sosiaalisen median käyttöön. Sivu 16

Muotia maalta. Muotivaatteita voi myydä metsän keskeltä maailmalle. Mannekiinina kyläkauppias Nea Virras. Sivu 15

Uusi ammatti: Kyläavustaja

Kyläyhdistykset ovat ryhtyneet palkkaamaan pitkäaikaistyöttömiä kyläavustajiksi. Heidän tehtävänään on auttaa asukkaita arjen askareissa.

MARKKU VUORIKARI

Göta Nordblad on tilannut kyläavustajan leikkaamaan pensaita.”Aloitetaanko tuolta”, Lars Dienel kyselee ennen työrupeamaansa.

INKOO, DEGERBY (MT)
Monet kyläyhdistykset ovat viime vuosina päässeet alkuun kyläavun tarjonnassa. Nyt valtakunnallinen kattojärjestö Suomen kylätoiminta ry on tarttunut asiaan.

”Eipä tarvitse paljon talousuutisia lukea, kun näkee, että järkevälle työllistämiselle on tilausta”, projektipäällikkö **Juhani Nenonen** sanoo.

Järjestö aloitti pilottihankkeensa Uudeltamaalta. Tähän mennessä kyläavustajia on palkattu neljään kyläyhdistykseen työvoimahallinnon palkkatuella.

Tavoitteena on laajentaa kyläavustajien toiminta lähivuosina koko maahan. Mahdollisuudet ovat huimat, sillä maassamme toimii liki 3 00 rekisteröityä kyläyhdistystä.

Kyläavustajan työ tuo Nenosen mukaan helpotusta sitkeään pitkäaikaistyöttömyyteen. Samalla vanheneva väestö saa kaipaamaansa palvelua, joka juuri maaseudulla on usein kortilla.

Elämänkokemus eduksi

Ikä ei ole kyläavustajan pätevyyden rajoite.

”Ikärasismi taitaa olla työmarkkinoilla täyttä totta. Yli viisikymppisen ihmisen alkaa olla aika hankala työllistyä. Meidän tehtävissämme elämänkokemuksesta voi päinvastoin olla etua.”

Kyläavustajan tehtävänä on auttaa erityisesti ikääntyviä kyläläisiä jokamiehen tai -naisen taidoillaan.

Palvelu voi olla vaikkapa lumen luontia, hiekoitusta, asiakkaan ulkoilutusta, asiointia tai muita arjen pienimuotoisia töitä sisällä ja ulkona.

”Suuri askel pienelle”

Ensimmäiset kyläavustajat aloittivat Länsi-Uudenmaan kylissä viime vuoden lopulla. Pilottihanke helpottaa yhdistysten mukaantuloa hoitamalla työantajan tehtäviin kuuluvan byrokratian.

”Tämä on suuri askel pienelle yhdistykselle”, Degerbyn kyläyhdistyksen puheenjohtaja **Tom Lindblom** sanoo.

Idea tuntui lupaavalta. ”Päätimme, että siitä vaan, mennään mukaan. Saamme uuden aktiivisen henkilön kylään. Se voi antaa muutakin potkua toimintaan.”

Ex-yrittäjä lähti hommiin

Lars Dienel ilahtui, kun sai pestin Degerbyn kyläavustajaksi puolitoista kuukautta sitten. Työttömyysputken katkeaminen ei ole ainoa ilon aihe.

”Suuri asia on tutustua taas uusiin ihmisiin. Ei tarvitse jäädä mökkihöperöksi.”

Ex-yrittäjä on koulutukseltaan lvi-insinööri, mutta luvanvaraisia töitä ei uudessa ammatissa saa tehdä. Tarvittavia arjen taitoja on kertynyt yksin elävän miehen huushollissa kosolti remonteista klapin tekoon asti.

Kyläavustajan työ on muutakin kuin asiakaskäyntejä. Dienel kunnostaa parhaillaan kyläyhdistyksen perustaman Igor-museon tiloja uutta näyttelyä varten.

Pieni mutta matkailullisesti merkittävä museo kertoo syksyllä 1944 alkaneesta 11 vuoden aikakaudesta. Silloinen Degerbyn kunta oli osa Neuvostoliiton vuokraamaa Porkkalan sotilastukikohta-aluetta.

Hallinnollisesti Porkkala oli osa Leningradin piiriä. Mikään ei jäänyt ennalleen, vaikka 50 vuodeksi sovittu vuokra-aika liennytyksen hengessä lyhenikin.

”Todella hyvä idea”

Kyläavustajan ensimmäinen asiakaskäynti osui viime viikon lopulle. Yksin asuva leskirouva **Göta Nordblad** tarvitsi apua merenrantakasvuston leikkauksessa.

”Olen yrittänyt leikata itse, mutta ei se enää onnistu”, Nordblad, 75, kertoo.

Kohtaaminen sujuu luontevasti. ”Aloitetaanko tuolta”, ”Lasse” Dienel kysyy ruotsiksi ja osoittaa ikkunan takana kasvavia pensasmaisia leppiä.

Nordblad on asunut talossaan 50 vuotta. ”Yritän asua täällä niin pitkään kuin vain mahdollista.”

Kyläavustajan palvelu onkin hänen mielestään ”jätte bra idé”, todella hyvä idea.

Palvelu maksaa asiakkaalle yhdeksän euroa tunti plus kilometrikorvaus.

Palkkatuen varassa

Kyläavustaja yltää työvoimahallinnon määräaikaisella palkkatuella 900–1 000 euron kuukausipalkkaan.

Lars Dienel iloitsee paluusta työhön ja ihmisten pariin. ”Palvelua voivat saada nyt nekin vanhukset, joilla ei ole varaa ostaa sitä yrityksiltä.”

Degerbyn kyläavustaja kunnostaa asiakaskäyntien lomassa kyläyhdistyksen Igor-museota. Takana sivuvaunullinen Ural-moottoripyörä M-72 1950-luvulta.

Kyläavustajan työlle on pysyvää tarvetta, puheenjohtaja Tom Lindblom sanoo.

Yli viisikymppisen ihmisen alkaa olla hankala työllistyä. Meidän tehtävissämme elämänkokemuksesta voi olla etua.

Hankkeessa suositellaan Nenosen mukaan 25 tunnin työviikkoa, jotta päästään ”säälliseen” tuntipalkkaan.

Tienesti on kannattava, jos sitä vertaa pelkkään toimeentulotuen perusosaan. Tänä vuonna se on yksin asuvalla 477,26 euroa kuukaudessa.

Projektipäällikkö toivoo kuntien osallistuvan jatkossa kyläavustajien palkan maksuun. Moni kunta, esimerkiksi Oulu ja Helsinki, maksaa jo kuntalisää vastaavissa työllistämishankkeissa.

Ei yrittäjien varpaille

Kyläyhdistysten ei ole tarkoitus kilpailla yksityisen yritystoiminnan kanssa. Degerbyn puheenjohtaja Tom Lindblom ei pidä tätä ongelmana.

”Jos pienessä kylässä astuu yrittäjän varpaille, siitä huomautetaan hyvin nopeasti”, yrittäjänä itsekin toimiva Lindholm sanoo.

Dienel muistuttaa myös vähävaraisten ikäihmisten tarpeista.

”Palvelua voivat saada nyt nekin vanhukset, joilla ei ole varaa ostaa sitä yrityksiltä.”

Kyläavustajan työlle on Degerbyn kaltaisessa kylässä pysyvää tarvetta, Lindblom arvioi. Nykyinen väki vanhenee ja lapsiperheiden muutto pääkaupunkiseudulta maaseudun rauhaan jatkuu.

”Tämän tyyppistä toimintaa pitää olla muuttuvassa kylässä. Eihän se vastuu työnantajan tehtävistä loppujen lopuksi mikään iso työ ole. Rahoituspuoli on se iso haaste pienelle yhdistykselle.”

TARJA HALLA

PALVELUA MAASEUDULLE

Arjen apulaiset

Suomen kylätoiminta ry vauhdittaa pilottihankkeella kyläavustajien palkkaamista kyläyhdistyksiin.
Kyläyhdistykset työllistävät pitkäaikaistyöttömiä työhallinnon palkkatuella.
Tavoitteena on laajentaa kyläapu koko maahan.
Kyläyhdistykset kattavat liki koko maaseudun. Maassamme toimii noin lähes 3 000 rekisteröityä kyläyhdistystä.
Pilottihanke alkoi viime syyskuussa ja sen on määrä kestää kolme vuotta.
Kyläavustajan tehtävänä on auttaa erityisesti ikääntyviä ihmisiä arjen sujumisessa, jotta kotona voisi asua mahdollisimman pitkään.
Samankaltaista työtä tekevät Omakotiliiton talkkarit, jotka tarjoavat asumisapua liiton jäsenille.